

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petiti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 275.

V Ljubljani, v petek 29. novembra 1889.

Letnik XVII.

Deželni zbor kranjski.

Sestnajsta seja dne 22. novembra.
(Komec.)

Poslanec Višnikar poroča o preložitvi ceste čez Bogenšperk. Kakor znano, je v 14. seja dne 18. oktobra 1888 sklenil deželni zbor preložitve te ceste; sklep pa ni dobil Najvišjega potrjenja vsled pomanjkljivosti v formalnem in meritornem oziru, ker prvič zatiški in trebanjski cestni odbor nista imela prilike, da bi gledé svojih doneskov pritrdila ali ugovarjala; v meritornem oziru pa, ker deželni zbor ni določil, v katere vrsto cest jo bode uvrstil in kdo bode skladal za vzdrževanje.

Dne 3. avgusta t. l. je bila obravnava v Litiji zaradi informacije. Bili so zbrani deželni odborniki Detela, inženjer Hrasky, od cestnega odbora litijskega V. Polan in Luka Svetec, od trebanjskega Julij Treo in M. Šlajpah in od zatiškega Anton Štepec. Zastopnika litijskega okraja sta bila zadovoljna z doneskom okraja, zastopnika trebanjskega okraja sta obljubila namesto 6081 gold. 37 kr. le blizu 3000 gld., kar je v kranjski hranilnici, in zatiški zastopnik pa le 1560 gl. namesto 2702 gl. 91 kr.

Edini pa so bili vsi, da se cesta dela v dveh oddelkih, in sicer prav do Bogenšperka, drugi pa do Pustega Javorja.

Nato je poročal cestni odbor litijski dež. odboru, da hoče za preložitve ceste prevzeti določeni znesek 14.865 gld. 72 kr.; cestni odbor trebanjski je poročal, da dovoli le v kranjski hranilnici naloženih 2859 gl., vsak daljni donesek pa odločno odklanja, češ, da ta cesta za trebanjski okraj nima pomena. Zatiški cestni odbor pa je odločno odbil vsak donesek, češ, da je za ta okraj cesta čez Bogenšperk celo na škodo.

Po novi cestni postavi je cesta od Litije do Pluske uvrščena med deželne ceste. Po določilih §§ 11. in 23. novega cestnega zakona z dne 28. julija 1889., dež. zak. št. 17, pokriva se potrebščina za preložitve obstoječih deželnih cest z doneski de-

žele in udeleženi okraj, kakor se določi za vsak slučaj posebej, in zato je treba le sklepa deželnega zbora.

Ker se okrajna cestna odbora trebanjski in zatiški branita prevzeti na nju odpadle skladovne doneske, moralo bi se, ako naj se prične delati ta sploh kot jake potrebna priznana cesta, na podstavi navedenih zakonitih določil dotične troške siloma razdeliti, kar se toliko bolj priporoča, ker se z napolnjenimi doneski ne bi naložilo pretežko breme tema okrajema, kajti ona dva skladata za cestne namene primeroma jako malo. Cestni okraj zatiški pokrije vsakoletno potrebščino okrajnih cest navadno s 3%, cestni okraj trebanjski pa navadno s 6% priklado, dočim morajo mnogi drugi okraji na Kranjskem pobirati 15%, 20% da celo 25% priklado vsako leto za cestne potrebščine.

Po načrtu znašajo vsi troški za preložitve ceste čez Bogenšperk 47.300 gld. Dežela in litijski okraj plačata v ta namen 38.515 gl. 72 kr., in ta svota se ne more povišati, zato mora deželni odbor zopet priporočati lanski sklep. Finančni odsek je istega mnenja in predlaga:

1. Polovico na 47.300 gl. proračunjenih stavbinskih troškov v znesku 23.650 gld. prevzame dežela Kranjska, druga polovica se razdeli na okraje Litija, Trebnje in Zatičina tako, da pride na
cestni okraj litijski 14.865 gl. 72 kr.
" " trebanjski 6081 " 37 "
" " zatiški 2702 " 91 "

2. To razdelitev priobčiti je dotičnim cestnim okrajem s pozivom, da zaradi pokritja odpadajočih skladovnih doneskov nemudoma ukrenejo, kar je treba. Ako bi se pa okrajni cestni odbori branili temu pozivu v pravem času zadostiti, potem postopaj deželni odbor proti istim v smislu § 24. cestnega zakona z dne 18. julija 1889, dež. zak. št. 17.

3. Stavbinska dela je pričeti kar najprej mogoče, ter se deželni odbor pooblaščenje, da kredit 10.000 gld., ki je vstavljen za to preložitve v pro-

računu deželnega zaklada za leto 1889, porabi leta 1890.

Finančni odsek nasvetuje še naslednjo resolucijo: 1. Slavni deželni zbor naj blagovoli, izvršujoč svoj sklep z dne 18. oktobra 1888 gledé preložitve ceste čez Bogenšperk po deželnega inženjerja Hraskega podrobnem načrtu s 4-5 m širokim cestiščem, skleniti gorenje tri predloge; 2. deželnemu odboru se naroča, da ustreza po cestnih odborih prizadetih krajev izraženi želji ter odda zgradbo ceste v dveh oddelkih, katerih prvi sega do Bogenšperka, drugi pa do Pustega Javorja, po minuendo-dražbi onima podjetnikoma, katera jih prevzameta z najnižjo ponudbo, vendar tako, da se ne prekorači proračun troškov.

Poslanec baron Wurzbach govori proti tem predlogom, češ, da cesta ni tako potrebna, ker promet je primerno le majhen. Če že zbor sklene preložitve, naj se delo prične še le leta 1891.

Poslanec Žitnik pravi, da je kot zastopnik ravno teh okraj v sitnem položaji. Na eni strani se trebanjski in zatiški cestni odbor odločno protivita prispevkom ter odklanjata vsak donesek, na drugi strani pa deželni odbor in občno mnenje priznava nujno potrebo preložitve te ceste, o kateri se govori in debatuje že nad trideset let.

Potrebo preložitve so priznali tudi zastopniki cestnih odborov, ker so dovolili pri obravnavi v Litiji one svote, katere imajo naložene v kranjski hranilnici. Če pa uvažujemo, da cestni odbor zatiški pokrije potrebo okrajnih cest s 3%, trebanjski pa s 6%, dočim morajo mnogi okraji pobirati 15, 20 in celo 25%, — pravi govornik, — upam, da se bodeta tudi ta dva cestna odbora potolažila, kajti pomisliti morata, da morajo za to cesto primerno skladati tudi ostali okraji na Kranjskem. Ko bode cesta preložena in se bodo Trebanjci in Zatičani vozili po gladki cesti proti Litiji, pozabili bodo na svoje doneske. Zato — konča govornik — bodem glasoval lahko za vse predloge z željo, naj bi potem deželni odbor milostno ravnal s cestnima odboroma,

LISTEK.

Strašno maščevanje.

(Spisal Nikolaj Vasiljevič Gogolj.)

(Dalje.)

Čarovnik začne hoditi okoli mize, znamenja začno se hitreje preminjati na steni, a netopirji zaletavajo se silneje gori in doli, vzd in spred. Sivi svit postaja redkejši, redkejši, in ugasne popolnoma. Tudi soba se je že zasvetila v tankem rožastem svitu. Zdelo se je, da se razliva čudni svit s tihim zvenjenjem po vseh voglih, kar zgine in nastane tema. Sliši se samo šum, bodisi da se veter poigrava v tihem času večernem, krožeč po vodnem zrkalu, pripogibaje še niže v vodo srebrne vrbe. In čudi se Danilo, da v sobi blesti mesec, hodijo zvezde, nejasno miglja temno-sinje nebo in hlad nočnega vzduha mu zabrije v obličje. In čudi se Danilo (tu se potiplje za brke, ne spi li), da že ni nebá v sobi, ampak njegova lastna spalnica: visé na steni njega tatarske in turške sablje; okoli sten police, na policah domača posoda in oprava; na mizi kruh in sol; visi zibel . . . a namesto podob

gledajo strašni obrazi; na postelji . . . toda zgostivša se megla pokrije vse in postane zopet temno; in zopet zasveti se vsa soba s čudnim zvenjenjem v rožastem svitu in zopet stoji čarovnik nepremakljivo v svojem čudnem turbanu. Glasovi postajajo silnejši in gostejši, tanki rožasti svit stanovi se močnejše, in kar je belo, véje po sredi sobe kakor oblak; in čudi se Danilo, da ta oblak ni oblak, da je to ženska; samo iz česa je ona: iz zraka ali iz česa iztkana? Čemu stoji in se ne dotika tal in se ne opira na nič, a skozi njo prosvita rožasti svit in znamenja migljajo na stenah. Glej, ona nekako zavrti prozorno svojo glavo: tiho svetijo se njene blede sive oči; lasje vijó se in padajo po njenih plehéh kakor svetlo-siv oblak; blede ustne rdé se, kakor da bi zletel skozi belo-prozorno jutranje nebo komaj opaženi rdeči svit zarje; obrvi temné se medleno . . . „Ah! to je Katarina!“ Sedaj začuti Danilo, da so se mu udje okovali; sili se govoriti, a ustne gibajo se brez glasú. Nepremakljivo stoji čarovnik na svojem mestu. „Kje si ti bila?“ vpraša, in ona stoji pred njim zatrepeče.

„O! zakaj pa si me poklical?“ zaječi ona tiho. „Meni je bilo tako prijetno. Bila sem na taistem kraju, kjer sem se porodila in preživela petnajst let. O, kako dobro je tam! Kako zelen in dišeč je ta

travnik, kjer sem se igrala kot otrok: in te poljske cvetice in hiša naša in vrt! O, kako me je objemala dobra mati moja! Kaka ljubezen v njenih očéh! Ljubkovala me je in poljubljala na usta in lici, razčesavala z gostim glavnikom moje ruse lasé . . . Oče!“ zdaj upré ona blede oči v čarovnika: „zakaj si ti umoril mater mojo!“

Grozno zagrozi čarovnik s prstom. „Kaj sem te prosil, da govoriš to?“ in zračna krasotica se strese. „Kje je sedaj tvoja gospa?“

„Gospa moja, Katarina, je sedaj zaspala, a tudi jaz sem se razveselila tega, srfotala sem in zletela. Že davno bi bila rada videla mater; najedenkrat je minolo petnajst let; lahka sem bila kakor ptica. Zakaj si me poklical?“

„Ti pomniš vse to, kar sem ti jaz govoril včeraj?“ reče čarovnik tako tiho, da je bilo komaj mogoče slišati.

„Pomnim, pomnim; a česa bi ne dala jaz, da bi le to pozabila. Uboga Katarina! ona ne vé mnogo od tega, kar vé njena duša.“

„To je Katarinina duša“, misli si gospod Danilo; no vsega se še ni smel dotakniti.

„Pokesaj se, oče! né-li strašno, da se po vsakem tvojem uboju vzdigajo mrtveci iz gomil?“

ko bi morda moral siloma postopati v smislu § 24. cestnega zakona.

Govorila sta še poslanca dr. Papež in L. Sveteč v enakem smislu proti baronu Wurzbachu ter poudarjala potrebo preložitve. Pri glasovanju so bili vsprejeti vsi predlogi in resolucija.

Poslanec dr. Papež obširno poroča o osuševalnih delih v dolini račenski. Deželni zbor je v sedmi seji dne 29. septembra 1888 sklenil, da sme deželni odbor porabiti za neobhodno potrebna osuševalna dela primeren znesek od svote, ki je bila za hidrotehnična dela določena v proračunu za leto 1889. Deželni inženir Hrasky pa je imel toliko opravila, da v tej zadevi ni mogel kaj storiti. Sicer pa je bilo tudi vreme jako neugodno. Treba bo torej dela pričeti leta 1890. Po jako obširnem tehničnem poročilu g. Hraskega znašajo troški 5000 glđ. Dežela bi plačala 2000 glđ., ostali znesek pa bi se izposloval pri c. kr. poljedelskem ministerstvu. Upravno-gospodarski odsek nasvetuje: Visoki deželni zbor naj sklene: 1. Za izvršitev del v osuševanje doline račenske se dovoli iz kredita, vstavljenega v proračunu deželnega zaklada leta 1890 za hidrotehnična dela, znesek 2000 glđ.; 2. visoka c. kr. vlada se naprosi, da dovoli za ta osuševalna dela 3000 glđ. za leto 1890.

Poslanec Povše:

„Slavna zbornica!

Dovolite mi, da kot zastopnik tega okraja povzamem besedo ter da podpiram stavljeni predlog. Gospod poročevalec je že tudi zboljšane razmere po dosedanjih vodostavbenih izvršitvah konstatiral, jaz pa bi še s finančnega stališča želel pojasnjevati ta predlog. Slavna gospoda! Prej ali pozneje mora deželni zastop odpomoči res velikanskim škodam, katere se godé vasém ob Račenski dolini. Kdor je videl to dolino ob velikem deževju, ta je moral ostrmeti, ker našel je tu pravo jezero, ki po par tednov pokriva polje, s tem uničuje vse setve ter tudi cestno porabo onemogočuje.

Huda beda je med tem dobrim, silno pridnim ljudstvom, katero je pač podpore vredno. Ko bi hoteli odpeljati vode po odprti poti, morali bi ogromne denarne žrtve prevzeti, ker treba bi bilo prerove in preseke izpeljati. Ako se pa posreči našemu hidrotehniku, kar je po dosedanjih poskusih, ki so tudi kaj malo denarja stali, da preseka dotične podzemeljske stene ter skozi te najde odtok vodom, bomo to z najmanjšimi denarnimi troški dosegli, s tem deželi prihranili dokaj denarnih izdatkov, dotičnim vasém pa po najkrajši poti toliko pomagali.

Zato prosim slavno zbornico, da blagovoli vsprejeti stavljeni predlog ter v to nakazati svoto 2000 goldinarjev, s katero bo mogoče nadaljevati srečno pričeta dela, namenjena v velik blagor vasém v Račenski dolini.“

Oba predloga sta bila soglasno vsprejeta.

Poslanec Kersnik poroča v imenu upravno-gospodarskega odseka o zdravstvenem zakonu z navodili, o katerem se je odsek vdrugič posvetoval, ter nasvetuje, naj se poročilo vzame na znanje in deželnemu odboru naroča, da v dogovoru z deželno vlado ukrene potrebne premembe službenih navodil za okrožne zdravnike. Pri tej točki je bila zopet

„Ti zopet staro mlatiš!“ zakriči grozno čarovnik: „jaz zidam na svojem, jaz naredim s taboj, kar hočem. Katarina poljubi me!“

„O, ti si nestvor, a ne oče moj!“ zastoče ona: „ne, ne bode po tvojem! Res, ti si vzel z nečistimi svojimi čarami oblast, priklicati dušo in jo mučiti; a samo jedini Bog more narediti, kar hoče. Ne, nikoli Katarina, dokler se bodem jaz držala v njenem telesu, ne odločim se za Boga protivno delo. Oče! blizo je strašna sodba! ko bi ti tudi moj oče ne bil, tudi tedaj bi se ne hotela izneveriti svojemu ljubemu, zvestemu možu; ako bi tudi moj mož ne bil zvest in mil, tudi tedaj bi se mu ne izneverila, kajti Bog ne ljubi prisegolomnih in nevernih duš.“ Tu uprè ona blede oči v oknice, pod katerim sedi gospod Danilo, in stoji nepremakljivo...

„Kam gledaš? Kóga ti vidiš tam?“ zaupije čarovnik. Zračna Katarina se strese; a vže je bil Danilo davno na tléh ter je hitel z zvestim Steckom v svoje goré. „Strašno, strašno!“ govori sam za-sé, čuteč nekako radost v kozaškem srci, in kmalu preide dvor svoj, na katerém spé ravno tako trdo kozaki, razven jednega, sedečega na straži in kadečega pipo. Nebo je bilo popolnem zasejano z zvezdami.

(Dalje sledi.)

dolga debata, katere so se udeležili baron Schwegel, zdravstveni poročevalec deželne vlade dr. Keesbacher, Klun, dr. Papež, dr. Tavčar, dr. Schaffer in poročevalec Kersnik. Poslanec Pakiz izraža željo, naj bi se za Loški potok, Drago, Travo in Goro ustanovilo posebno zdravstveno okrožje. Pri glasovanju po imenih je bil predlog odsekov z 22 glasovi proti 11 nemške manjšine vsprejet.

Poslanec dr. Tavčar poroča v imenu upravno-gospodarskega odseka o načrtu zakona, ki je bil brez debate vsprejet in se glasi:

Z a k o n

z dne

veljaven za vojvodino Kranjsko,

o vredbi osebnih in službenih razmer k oboroženi moči spadajočih učiteljskih oseb na kakšni javni ljudski šoli z ozirom na njih dolžnost do aktivnega vojaškega ali črnovojniškega službovanja.

Po nasvetu deželnega zbora Svoje vojvodine Kranjske ukazujem takó:

§ 1. Ta zakon se tiče učiteljskih oseb, ki so na podstavi spričevala o učiteljski usposobljenosti ali zrelostnega spričevala stalno ali začasno nameščene na kakšni javni ljudski šoli.

§ 2. Naborna dolžnost, izvzemši slučaj kazenskega nabora zunaj starostne vrste in zunaj reda, določenega z žrebom v zmislu vojnega zakona z dne 11. aprila l. 1889., drž. zak. št. 41, prostovoljni vstop kot častnik v neaktivno deželno brambo, potem okolnost, da kdo v deželni brambi ali kot jednoletni prostovoljec jednoletne prèzentne službe ni še nastopil, kakor tudi po dovršitvi zakonite prèzentne službe še dalje trajajoča vojna dolžnost niso zapreke, ki bi ovirale sprejem v učiteljsko službo na kakšni javni ljudski šoli.

§ 3. Za več nego za jednoletno prèzentno službo zavezujoči prostovoljni vstop ljudsko-šolskega učitelja v aktivno vojaško službo ima za nasledek izstop iz šolske službe.

§ 4. K oboroženi moči spadajoče učiteljske osebe kakšne javne ljudske šole ne potrebujejo v slučaju svojega poziva k aktivni vojaški službi (z aktivno službo v črni vojski vred) nobenega dopusta.

Kadar pozvanec uživa dovoljeni mu dopust, le-ta s pozivom k vojaški službi izgubi takoj svojo moč.

§ 5. Med aktivnim vojaškim službovanjem

- a) v namen svojega vojaškega izučavanja v času, določenem za izučavanje vojaških novincev,
- b) o priliki perijodičnih orožnih vaj,
- c) v slučaju mobilizacije in
- d) v slučaju, da se skliče črna vojska,

ostaneta vsakemu ljudsko-šolskemu učitelju ohranjena njegovo učiteljsko mesto in njegova službena stopnja.

S takšnim vojaškim službovanjem se ne ovira povišanje v učiteljski službi in v njem prebiti čas se všteva v petletje, katero je ljudsko-šolskemu učitelju prebiti, da doseže pravico do službeno-starostnih doklad, kakor tudi v čas, vštevni za pokojnino.

§ 6. Za učiteljske osebe, pozvane k aktivni vojaški službi, veljajo pristojbinski predpisi za stojiče vojstvo, vojno pomorstvo in deželno brambo, oziroma pristojbinski predpisi za črno vojsko.

Gledé prejemkov, združenih z njih službovanjem na kakšni javni ljudski šoli, veljajo nastopna določila:

1. Za dōbo v § 5. pod točkama a) in b) omenjenih aktivnih vojaških službovanj ni niti popolnoma, niti deloma vstaviti s službovanjem na kakšni javni ljudski šoli združenih prejemkov, v kolikor isti niso zavisni od izpolnjevanja kakšnih posebnih dolžnostij; gledé teh zadnjih prejemkov je postopati tako, kakor je predpisano o dajanji dopusta ljudsko-šolskim učiteljem;

2. za dōbo odsluževanja zakonito jedno leto ali dalje trajajoče vojaške prèzentne službene dolžnosti je vstaviti vse z ljudsko-šolsko službo združene prejemke;

3. v slučaju mobilizacije, kakor tudi v slučaju poziva k črni vojski (§ 5., lit. c) in d) ostanejo k aktivni vojaški ali črnovojniški službi pozvani učitelji na kakšni javni občni ljudski šoli, ali na kakšni mešarski šoli, dokler spadajo še k stanu moštva, v užitku polovice s to službo združenih, iz normalno-šolskega zaklada, oziroma iz okrajnih šolskih zakladov tekočih prejemkov; tistim učiteljskim osebam, ki imajo svoje domače ognjišče z ženó ali otroci, ostane ohranjen nadaljni užitek vseh prejemkov na

isti način, kakor je odredjeno zgoraj v odstavku 1.;

4. k vojaškim gažistom spadajoči ljudsko-šolski učitelji prejemajo med aktivnim vojaškim službovanjem v slučaju mobilizacije, kakor tudi v slučaju, da se skliče črna vojska:

a) vsekakor tretjino svojih iz normalno-šolskega zaklada, oziroma iz okrajnih šolskih zakladov tekočih prejemkov;

b) kadar vojaška plača (brez stranskih pristojbin) brez vštede pod a) omenjene tretjine učiteljskih pristojbin ne doseže polnega zneska učiteljskih pristojbin, od le-téh v poravnavo razlike potrebni delež; kadar je vojaška plača jednako visoka ali višja nego šolsko-službeni prejemek, tedaj mora, izvzemši prosto puščeno tretjino, prenehati njega izplačevanje, dokler traja vojaška plača;

c) tisti ljudsko-šolski učitelji, kateri imajo svoje domače ognjišče z ženó ali otroci, ostanejo vrhu tega v nadaljnjem užitku eventualnega naturalnega stanovanja ali eventualne stanarine.

§ 7. Pri izračunjevanji izmere učiteljskih pristojbin po § 6. ni jemati v poštev med nepretrgano dōbo dejanskega vojaškega ali črnovojniškega službovanja v stanu gažistov doseženih višjih vojaških pristojbin.

§ 8. Ljudsko-šolskim učiteljem na podstavi njih vojaškega službovanja pristajajoče preskrbinske pravice so ustanovljene tako, kakor civilnim državnim služabnikom, po zakonu z dne 27. decembra 1875. leta, drž. zak. št. 158. Učiteljskim osebam, ki še niso doslužile polnih 10 službenih let in so med aktivnim vojaškim ali črnovojniškim službovanjem postale vsled tega službovanja nesposobne za vojaške službe, kakor za učiteljsko službo, oziroma zajedno nesposobne za civilne zaslužke (§§ 6. in 82. zgoraj navedenega zakona), prizna se namesto odpravnine (§ 63. deželnega zakona z dne 29. aprila 1873 leta, dež. zak. št. 22) pokojnina v óni visokosti, kakoršna bi jim po zakonu pristajala po dovršenih desetih službenih letih.

§ 6. Vdovam in sirotam med vojaškim ali črnovojniškim službovanjem umrlih učiteljskih oseb ostane ohranjena po skupnem službovanji umrlega utemeljena pravica do pristojbin. Kadar bi umrli še ne imel polnih deset vštevni službenih let, tedaj imajo zaostali s tem pogojem, da je nastopila smrt vsled vojaškega ali črnovojniškega službovanja, pravico, namesto do odpravnine po §§ 68. in 74. deželnega zakona z dne 29. aprila 1873., dež. zak. št. 22, do onih pristojbin, do katerih bi bili opravičeni, ko bi bil umrli že dopolnil deseto službeno leto.

Kadar se pristojbinskih pravic vdov in sirot tikajoči se vojaški predpisi ne strinjajo s takšne pravice vravnajočimi določili deželnega zakona z dne 29. aprila 1873 l., dež. zak. št. 22, nastopiti mora na vsak način ugodnejše ravnanje, in pri tem morajo v vsakem slučaju samo po vštevem vojaškem službovanji praviloma izpadajoče preskrbinske pristojbine zadeti vojaško-pokojninski etát, na podstavi skupnega službovanja po zgoraj navedenem deželnem zakonu morebiti pripadajoči višji znesek pa učiteljski pokojninski zaklad.

§ 10. Mojemu ministru za bogočastje in uk je naročeno izvršiti ta zakon.

Poslanec Kavčič poroča v imenu upravno-gospodarskega odseka o pogozdovanji Krasa. Dotično poročilo deželnega odbora bomo objavili na drugem mestu. Poročevalec nasvetuje: 1. Deželni zbor naj poročilo vzame na znanje ter v proračunu deželnega zaklada za l. 1890 vstavi donesek 2000 gl. za pogozdovanje Krasa; 2. vis. c. kr. deželna vlada se pozivlja, da dotičnim organom ukaže strogo paziti na to, da se ovce ne pasejo po gozdih na Nanosu, v kolikor bi paša bila v škodo pogozdovanju oziroma zaraščanju dotičnih gozdnih delov ter se s tem ne poškoduje vse obstoječi gozd. — Vsprejeto.

Poslanec Detela poroča o vlogi glavnega odbora za kmetijsko in gozdarsko razstavo na Dunaji za dovolitev premij kranjskim razstavljalcem ter nasvetuje: Deželni odbor se pooblašča, da dá primerno podporo. — Obvelja.

Poslanec Murnik poroča v imenu finančnega odseka o škodah povzročenih l. 1889 po povodnji, toči, mrazu, požarih ali na drug način, in o dotičnih prošnjah za podpore. Obširno poročilo bomo o priliki priobčili. Poročevalec nasvetuje:

Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Deželnemu odboru se dá na razpolago svota 20.000 glđ. iz deželnega zaklada z naročilom, da

istega sme na podstavi natančnih pozvedb po svojem preudarku porabiti v podporo pomanjkanje trpečega prebivalstva.

2. Deželni odbor se naroča, visoko c. kr. vlado prositi, da bi visokoista izvolila v olajšanje stiske po onih krajih Kranjske vojvodine, ki so bili po vremenskih nezgodah zadeti, dovoliti nepovratno podporo in dalje tudi kak donesek iz državnih sredstev, kateri bi se kot neobestno posojilo razdelil deloma občinam v izvedbo javnih del, kolikor jih začne v ta namen, da dajo zaslužka ubožnemu prebivalstvu, deloma pa kmetovalcem.

Poslanec Povše pri tej točki nasvetuje, naj deželni odbor prej ko mogoče sestavi prošnjo na državni zbor za podporo ter jo izroči visoki vladi, da jo ta pravočasno more izročiti državnemu zboru, ki se snide že prihodnji teden, ker o državni podpori bo imel po predlogu ministerstva konečno odločiti le državni zbor. Ta nasvet utemeljuje govornik s tem, da je le kaplja v morje, kar more dati dežela v polajšavo velike bede, ki bode letos skoraj po vsi deželi. Poslanec Dragoš izraža željo, naj bi se oziralo posebej tudi na črnomaljski in metliški okraj. — Vsi prodlogi so bili vsprejeti.

Poslanec Šuklje poroča o prošnji občine Št. Jernej za vravnavo Krke in napravo mostu pri Otoku ter nasvetuje: Slavní deželni zbor naj sklene: 1. Kredit do najvišjega zneska 1250 gld., kateri se je v seji dne 29. sept. t. l. iz deželnega zaklada dovolil za preiskovalne stroške za vravnavo spodnjega teka Krke, in sicer s pridržkom, da je za drugo polovico dotične potrebščine skrbeti državi, podaljša se pod istim pogojem za l. 1890; 2. deželni odbor se naroča: a) da pošlje svojega tehnika v ta kraj preiskavat, v koliko se otira odtok Krke pri mlinskih jezovih med Kostanjevico in Krškim Brodom, b) da preišče vprašanje gledé naprave mostu čez Krko med Dramo in Dobravo ter o izvršitvi teh točk v prihodnjem zasedanju poroča. — Vsprejeto.

Poslanec baron Schwegel poroča v imenu finančnega odseka o predlogu poslanca Hribarja gledé napisov v deželnem muzeji „Rudolfinum“ ter nasvetuje, da se predlog izroči deželnemu odboru v primerno rešitev. — Obvelja. Javna seja je trajala do 1/4. uro, potem se je pričela tajna.

Iz hrvatskega sabora.

(Izvirno poročilo.)

Pri nas se saboruje na obroke; večkrat ima sabor samo po eno sejo na celi teden in še takrat se ne reši dotični posel, čeravno se zdaj vsako vprašanje razpravlja mirno, saj je opozicija popolnoma nadvladana. Tako hitro se je rešila tudi kaj važna razprava ob obračunu za l. 1886.; samo dva govornika sta govorila o tem predmetu, namreč prvi dan Amruš od opozicije proti, a drugi dan Egersdorfer za predlog, da se sprejme brez daljše razprave, kar je sabor tudi storil. Govora obeh govornikov sta bila objektivna, ali se iz njih vendar vidi, kako velik je razloček o pojmu neodvisnosti Hrvatske v enem in drugem taboru.

Dr. Amruš se je postavil na stališče nagodbe in sicer iz dveh razlogov: prvo, ker je po njegovem juridičnem razumevanju nagodba formalen zakon, če tudi ona ne odgovarja niti pravu, niti pravici ter je izvor vseh naših nadlog; a drugo, ker se je razpravljalo ob obračunu, predloženem na temelju nagodbe. Potrebno je bilo tedaj proučiti, je-li predloženi proračun odgovarja nagodbenim ustanovam, in drži li se nagodbe ona gospoda, za katere je ona sveto pismo.

Ali ravno pri tolmačenju zakonskih ustanov sta se oba govornika čisto razšla. In pred vsem je njihovo stališče čisto različno v presojevanju pravic sabora v pogledu na obračun, pa ravno v tem presojevanju pokazuje se ona velika razlika med vladino stranko in opozicijo, kako ena in druga smatra položaj Hrvatske nasproti Ogerski. Po nazoru opozicije kraljevina Hrvatska ne sme biti podvržena ogerski kraljevini, ali točneje Madjarom; po nazorih vladine stranke je naša kraljevina Ogerski podvržena, samo da hoče ona ta položaj podvrženosti maskirati z imenom zajednice.

Pravo sabora obzirom na obračun je normirano najtočneje v sami nagodbi. Po tej se ima obračun priobčiti hrvatskemu saboru na znanje. Vsled tega je čisto naravno, da ga hrvatski sabor more sprejeti na znanje ali ne. Hrvatski sabor ima tedaj pravo obračun odobriti ali ne. Seveda, da sabor ima pravo tudi pregledati obračun, da vidi, odgovarja li zakonskim ustanovam v celokupnosti ali tudi v po-

jedinih stavkah; on ima pravo reči, kje in kako bi se moralo premeniti; ima pravo, ako ga ne more odobriti, da ga povrne z zahtevu, da se popravi; ima na poseben način pravo zahtevati, da se pri sestavljanju obračuna spoštujejo ona načela, katera se ne smejo prekršiti in s tem Hrvatska ponižati ter njena prava gaziti. Vse to je jasno in logično dokazal poslanec dr. Amruš.

Kaj pa je temu nasproti odgovoril dr. Egersdorfer in po njem narodna stranka? Po njihovih mislih je naloga sabora, kar se tiče obračuna, edino informativne narave. Ako je pa temu tako, kaj je potem hrvatski sabor? — Težko je odgovoriti na to vprašanje; ali ko bi temu tako bilo, potem bi bila kompetencija hrvatskega sabora ožja in manjša, nego je ona deželnih zborov v Cislitvaniji. Kaj je po tem hrvatski zastopnik? — Nič drugega ne more biti, nego papagaj, nego igračka, nego orodje — brez razloga, brez volje, brez osvedočenja. Do takih zaključkov mora se priti, ako se drži tolmačenja saborske večine, ki je pa tudi v istini ono, kar smo rekli. In kaj je bila glavna naloga sedanjega bana, ko je prišel v Hrvatsko? Ravno to, da po receptu ministerskega predsednika Tisze dobi v dovoljnem številu takih poslancev, ki bodo orodje v njegovih rokah, da se izvede njegova najmilejša ideja tudi na hrvatskih tih. Žalibože, da je srečno in v kratkem času svojo nalogo izvrstno rešil. Kaj pomaga vse, če tudi stoji v zakonu, da je ban odgovoren saboru, ko je le-ta ves njemu privržen, ki ga smatra celó svojim voditeljem! Ban je odgovoren tudi za proračun, ki se seveda sestavlja v Budimpešti po volji zajedničke vlade. Bode li on čemu ugovarjal, ker je njihov človek? Bode li sabor obračun takega proračuna zavrgel? Gotovo ne, saj je jeden od drugega odvisen. Vsa dokazovanja od strani opozicije pa so pri teh okolnostih brezuspešna, kakor nas uči vsakdanja skušnja.

Stavbinska obrt.

(Govor poslanca Kleina v deželnem zboru dne 20. nov.)

Visoka zbornica! Naj mi bode dovoljeno k temu predlogu izpregovoriti nekaj besed s svojega stališča, ko imam namreč čast v tej visoki zbornici zastopati obrt.

Hvaležno priznavam mnogi trud gospoda poročevalca in sem že zadnjič o priliki poročevanja o § 8., črka B, letnega poročila omenil njegovih zaslug za razvoj in povzdigo obrtnega pouka na Kranjskem. Veseli me, da zopet storimo napredovalni korak ter pridružimo že obstoječi strokovni šoli za lesno obrt še ono za kovinsko obrt.

Ker pa ni mogoče že danes misliti na ustanovitev popolne obrtne šole s slovenskim učnim jezikom, ker pogrešamo najvažnejših pomočkov, ne bodem danes stavljal nobenega predloga, a prosil bodem, da v prihodnjem letu naše obrtne strokovne šole zopet razširimo, in to če le mogoče s stavbinsko obrtno šolo. Ta šola nam je namreč zelo potrebna; opozarjam visoko zbornico samo na to, da stavbinska obrt živi in redi največ obrtnikov.

Zadošča pač, ako opozarjam na óne zidarje, polirje, voditelje posamičnih partij, stukaturne delavce, kiparje itd., kateri spomladi v gostih tolpah čisto po več tednov iz laškega kraljestva prihajajo k nam, preplavljajoč naše pokrajine do cela, severne pa do Grada in Innsbrucka. Kjerkoli naj se zida poslopje, precej ostanejo tam, delajo molče, služijo denar, in se naposled po minuli stavbinski dobi vrnejo domov, srednji delavci s 100—150 gld. gotovine! Zakaj se godi takó? Ali imamo premalo delavcev, ali izumira prebivalstvo naše, ali pa se toliko zida pri nas, da ne morejo zadoščati domači delavci? Nič tega; gospoda moja, to je ubožno pričalo, testimonium paupertatis naših razmer, obrtništva našega! Ne samo, da imamo dovolj prebivalstva, tudi delavnih močij imamo v izobilju, vrhu tega do malega vsako leto čujemo žalostne vesti o stavbah, namerjanih radi neugodnega stanja. Ali pri nas zidamo malo, ker ni denarja in kadar zidamo, tedaj dojdejo delavci iz tuje države in si služijo in odnesejo tisoče in tisoče denarja v tuje dežele.

Naš stavbinski delavec, naš zidar, ta je pravi siromak pri stavbah; kar s početka ga cené za 50% nižje od laškega delavca. Laškemu zidarju plačuje stavbeni mojster 1 gld. 40 kr. do 1 gld. 60 kr., domačinu pa 90 kr. do 1 gld. 10 kr.; celó laškega podajača zaračunja za 30 do 40 kr. več nego domačega, in ga plačuje za 50% bolje. Kar pa se dostaje delavcev za stukaturne fasade in delavcev kiparskih, dalje polirjev in stavbenih paznikov, za-

lostno je res, da se tako visoko nikoli ne popne delavec domačin. Spreten laški polir se zaračunja stavbeniku po 3 gld. 50 kr. do 5 gld. in tudi služi mesečno po 100 gld. do 120 gld.

Vsako leto si služi v Ljubljani nad 300, na kmetih nad 100, skupaj torej najmanj štiristo laških delavcev skozi 200 delavnikov poprečno po 1 gld. 40 kr., potemtakem zaslužijo vsi skupaj do 120.000 gl. in ta visoki znesek donaša ubožna dežela Kranjska, da živé inozemski državljane!

Ali kaj je vzrok tej žalostni resnici? Nič drugega, nego nezmožnost našega delavca. Zidarstva se morajo učiti spretni polirji in zidarji pri stavbah samih; takó pač Lah poučujejo svoje, ali kranjski zidar je k večjemu sposoben za surovo zidanje pri podstavah, za drugo ga ne rabijo; pri zidanji govore in tolmačijo samo laški, delavca domačina pa k večjemu pitajo s psokami, da gré potem v žganje utopit upravičeno svojo jezo.

Stopam korak dalje in vprašam, koliko domačih stavbarskih in zidarskih mojstrov moremo naštetí v Ljubljani ali celó na deželi? Ubogo malo; vidimo pa, kakó tu in tam uspevajo neupravičeni laški polirji, katere moramo trpeti, ker ni domačinov. Morda ni nobene avstrijske kronovine, da bi se skazilo in tudi zrušilo toliko cerkvenih stavb, kakor ravno pri nas; pokvarjajo in rušijo se pa prav zagadeli, ker do konca pogrešamo spretnih kmetjskih stavbarjev, mojstrov, ki bi bili večji poslu svojemu! Navadili smo se sicer teh laških zidarjev že takó, da si le s težka mislimo, kakó bi moglo biti drugače. Dobro pa morem dokazati, da v Avstriji precej pojema laška invazija; še pred 20 leti n. pr. so bila vsa dunajska zidanja jedino v rokah Lahov; dandanašnji so jih do malega izpodrinili češki zidarji. Zakaj bi pri nas istotakó domačin ne mogel izpodriniti laškega zidarja?

Politični pregled.

V Ljubljani, 29. novembra.

Notranje dežele.

Grof Brandis je v 3. dan decembra sklical sejo *centrumske stranke*. Na dnevnem redu je posvetovanje o nadaljnjem klubovem postopanju.

V *hrvatskem* saboru je v sredo ban odgovarjal poslancu Amrušu: Dualizem pozna le dve državi, ne pa tri. Razmerje mej Ogersko in Hrvatsko je ene skupnosti, vendar pa Hrvatska ni ogerska provincija, marveč ima politično in narodno individualnost. (Po pravici bi jo morala imeti; kako je pa v resnici?) Jakčin je koncem seje očital predsedniku, da je dobil koncesijo za neko železnico. Predsednik je ugovarjal, češ, predlagal bi, naj se Jakčin izključi, ko bi se to očitavanje ne zadevalo njegove osebe.

V *ogerski* zbornici so bili predvčeraj taki izgredi, kakor še nikdar poprej. Tiszo je opozicija takoj v začetku govora z vriščem pretrgala. Ministerski predsednik je levičarjem rekel, naj nikar ne mislijo, da bodo kedaj prišli na krmilo, tudi, ko njega (Tisze) ne bo več. Levičarji so na opomine predsednikove, naj ne motijo govornika, odgovarjali z ironičnimi „eljen“-klici. Na koncu govora so pričeli opozicijonalcí kihati, tolči in upiti, mej tem je pa Tisza očital skupno postopanje zmerne in skrajne nasprotne stranke, ki se skriva za imenom Kossutha in ruje zoper kraljev prestol. Pri teh besedah je navstal grozen hrum, iz katerega so se čuli klici: „Laže, ovađuje!“ Iranyi tirja od Tisze pojasnil, ináče je obrekoval. Ugron kriči: „Naša stranka ljubi kralja ter napada le širokoustneža-junaka Tiszo.“ Vladna stranka je vsled teh izgredov jako razdražena.

Vnanje države.

„N. F. P.“ objavlja nekoliko cerkvenopolitičnih novic, mej temi naslednje: „Ko je sir H. Simmons papežu Leonu XIII. izročil svoje poverljivo pismo, izrekel je pomenljivi stavek, da se njegov nalog ne tiče samó Malte, marveč tudi drugih angleških koristij.“ Slednje pomeni bajé to, naj sv. Stol pomaga Angliji v boji zoper francosko propagando v Afriki, oziroma proti primatu kardinala Lavigerieja, kateri izvršuje od leta 1886., ko je izšel dotični papeževi breje. Toda cerkev mora tukaj preveč lastnih interesov varovati, kakor da bi se nepogojno udala kramarski politiki Anglije. Isti list vé tudi povedati, da so obravnave mej papeževu kurijo in prusko vlado gledé „zapornih plač“ pretrgane, ker Prusija ne dovoli cerkvenih tirjatev. Da bi se ta stvar rešila, sploh ni bilo treba dolgotrajnih razprav, marveč le dobre volje in pravičnosti na pruski strani. Kakor znano, tirjajo sedaj protestantski pastori svoj delež od onih plač, katere je pruska vlada katoliškim duhovnikom ustavila, in v tem jih posredno podpira tudi vlada. Menda se na Pruskem tudi Boga ne boje, pač pa zamere pri gotovih protestantskih krogih.

Nemški cesar je *srbskemu* regentstvu poslal pismo, s katerim naznanja poroko princesinje Zofije z grškim prestolonaslednikom. — Zanesljivi krogi zatrjujejo, da bo ruski vpliv v Belemgradu doseči prognanstven ukaz zoper kralja Milana. Letna plača Milana v znesku 300.000 frankov je bajé tudi le začasna.

Trškovni proračun, kakor ga je vlada izročila *bolgarskemu* sobranju, znaša za leto okroglih 90 milijonov frankov, tedaj za 15 milijonov več, nego lansko leto. Za letne delne zneske in obresti tirja finančni minister mej temi 15 milijoni 2 milijona, za železnico Jamboli Burgas 5 milijonov in za vojne spopolnitve 8 milijonov. Prihodnje leto bodo davki znašali za 7 milijonov več, dohodek duhana 5 milijonov in železnice 1 milijon. Dejanjski bo tedaj deficit za dva milijona večji preko lanskega leta ter se bo ta znesek pokrtil iz rezervnega zaklada. Ker se bo pa za poplačanje dolgov in investicije porabilo blizu 15 milijonov, v resnici leto 1890 ne bo imelo primanjkljaja.

Nemški konservativni listi ménijo, da se bo gledé postavbe zoper socijaliste, oziroma določbe o iztiravanji dosegel kompromis z desetletno dōbo zakona in triletnim dovoljenjem pravice gledé prognanstva. Vlada se je izjavila, da vstraja na svojem prvotnem stališči in ne more gledé teh točk odjenjati. — Pri proračunski razpravi v zbornici gledé naselbin je poslanec Richter zahteval, naj se mu dovoli pogled v listine, katere je sklenila konferencija o Samoi. Grof Bismarck mu tega ni dovolil, vsled česar je mej njima nastal oster prepir. Richter je Bismarcku konečno očital, da iz trdovratnosti zabranjuje zahtevano možém, ki imajo za domovino več zaslug, nego grof Bismarck. Sploh pa pozná govornik ministre, ki niso zmožni za stvarno razpravo ter zaradi tega izzivljajo osobne prepire. Grof Bismarck je na to molčal.

Protisuženjskega shoda komisija za posvetovanje, kakó naj se zatre trgovina s sužnji, sešla se je predčeraj prvi pot ter imela splošen razgovor o pokrajinah, sedanjem stanju in kaznih te trgovine, kakor tudi o predloženih dotičnih listinah. Včeraj je bila druga seja.

Predčeraj je bila *rumunska* zbornica s prestolnim govorom otvorjena. Slednji radostno naglašá dobre razmere nasproti vsem državam in ugodni vspeh velesil gledé ohranitve evropskega miru. Konečno napoveduje postavne načrte o spopolnjenji vojne preosnove, višjem izvežbanji armade in utrjevalnih delih.

Afganistanski emir Abdurrahman han je nevarno bolan. Stanje njegovo je, kakor se javlja preko Londona, nevarno. Emir je sicer pri polui zavesti, toda sam ne upa več, da bi okrevál. Obrnil se je do indijskega podkralja ter ga opozoril na težave, ki bodo nastale za emirate po njegovi smrti. Angleško-indijska vlada je zaradi tega poslala večje število vojakov v Pešavar, da zatre vse nemire, ki bi izbruhnili pred ali po smrti emirovi.

Reuterjevo izvestje poroča iz Kajira o prodiranji *mahdijevcev*: Mahdi zbira krog Omdurmana vojno silo, da ojači stališče v Dongoli. Govori se, da namerava tudi čez egiptsko mejo udariti ter se takó maščevati za poraz pri Toskiju. Derviši so se ob Nilu pomaknili do Suarde, planili so že večkrat v Abesinijo ter so gospodarji večine ekvatorijalnih provincij.

Dnevne novice.

(Presvetli cesar) je daroval pogorelcem v Gorrenji Slivnici 400 gld.

(Gosp. prof. Fr. Šuklje.) državni in deželni poslanec, poslal je „Podpornemu društvu za slovenske velikošolce na Dunaju“ 67, recí sedemdeset goldinarjev, katere je nabral pri skupni večerji narodnih poslancev kranjskega deželnega zbora. Kot podpornik je društvu pristopil g. dr. M. Schmirmaul iz Brežic, poslavši društvu 5 gld. Na Dunaji pa je g. M. H. imenovanemu društvu podaril 3 gld. Srčna bodi hvala imenovanim darovateljem! — V poročilu o prvem občnem zboru imenovanega društva izostalo je ime vrlaga dunajskega Slovenca g. A. Koželja, ki je mej prvimi ustanovniki tega društva položil petdesetak v korist revnim slovenskim dunajskim velikošolcem!

(Za gasilna društva.) Stalni odsek za kazenski zakon je sklenil, da ima § 123 veljavo tudi za gasilna društva, kadar so v službi. Omenjeni paragraf namreč določuje kazen za nasilstvo ali pretenje nasproti osebam v javnih službah. Mnoga gasilna društva so namreč prosila, naj bi se v postavbo vsprejela ta določba, ker bi bila o požarih nasproti gledalcem popolnoma brez varstva.

(V Ameriko) se je v ponedeljek zvečer z gorrenjsko železnico odpeljalo 14 oseb od Tomišlja, včera pa 15 z Dolenjskega.

(Ustrelil) je v sredo pred tukajšnjo cukrarno pri vežbanji brambovec po nesreči desetnika Ignacija Vertnika iz Borovnice. Puška je bila še od

zadnjih strelnih vaj najbrže ostro nabasana. Vojak je na povelje „ogenj“ sprožil in kroglija je smrtno zadela imenovanega desetnika.

(Iz Semiča) smo prejeli nastopne vrstice: Po izkazu zadnjega učiteljskega koledarja t. l. obiskuje četverorazredno ljudsko šolo v Radovljici 156 otrok, torej pride na jedno učno moč 89 otrok, na vsem Kranjskem najmanjše število. Na trirazredni ljudski šoli v Semiču pa se podučuje 656 otrok, torej pride na jedno moč povprek 219 otrok, kar je najvišje število na Kranjskem. Radovedni smo, piše dopisnik, ali se bodo pri razdelitvi šol v nove plačilne razrede ozirali tudi na število otrok.

(Poročil) se je dné 26. t. m. g. Franc Stajer, c. kr. notar v Metliki, z gospodičino Amalijo Hribarjevo v Vipavi.

(Darilo.) Gosp. Miha Vošnjak, državni in deželni poslanec, je daroval 100 gld. v podporo slovenskim dijakom, posebno na slovenskem oddelku c. kr. mariborske gimnazije.

(Južno-štajerska hranilnica) v Celji prav dobro napreduje, vsled česar zona trese gospode pri hranilnici celjskega mesta.

(V Celji) so porotniki obsodili osemindesetletnega delavca Aleša Vodeba iz Šmarja na triletno težko ječo, ker je ponarejal desetice in dvajsetice; sedlarskega pomagača J. Zemljiča iz Ljutomera pa na šestletno ječo zaradi tatvine.

(V Laškem Trgu) sta ušla iz ječe ropar J. Žohar in tat J. Knez. Doslej ju še niso dobili.

(Tatje) so vlomili v noči dné 17. t. m. v davkarijo v Slov. Bistrici. Uradni sluga jih je kmalu zapazil in odpodil, da so odnesli peté brez denarja.

(Katoliško podporno društvo) v Celji bode imelo dné 8. decembra 1889 svoj redni letni zbor v dvorani Kožerjevega hotéla ob 3. uri popoldne. Vspored: 1. Poročilo načelnika, blagajnika in tajnika; 2. predlogi; 3. tombola. Vse p. n. ude in prijatelje društva vabi k zboru načelnik profesor Krušič.

(Mariborska čitalnica) priredi dné 1. decembra ob osmi uri zvečer „Preširnov večer“ z zanimivim vsporedom.

(Ogenj.) Dné 21. t. m. zvečer je posestniku Valenčiču v Kilovčah pogorela hiša. Škode je do 2600 gld.

(Čast. g. Valentin Jarec), župnik pri sv. Florijanu na Boči, je dobil župnijo v Kostivnici.

Telegrami.

Praga, 28. novembra. Pri današnji deželnozborski dopolnilni volitvi v Ledeču je bil Staročeh Hruš z 71 glasovi izvoljen. Mladočeh Břorad je dobil 67 glasov.

Reka, 28. novembra. Danes zjutraj ob 8. uri je oddelek nemške mornarice zapustil naše pristanišče.

Budimpešta, 28. novembra. Konferencija liberalnega kluba je sklenila naprositi zborničnega predsednika, naj najstrožje izvršuje opravljeni red, da takó zabrani nemire. Klub se je popolno solidarnim s Tiszo in ostalimi ministri izjavil.

Listnica opravištvá:

G. J. O. v K.: Čudom se moramo čuditi, kam izginja Vaš list, katerega ste do zdaj vedno tako redno dobivali. A tukaj se ni nobena prememba zgodila; pošilja se Vam vedno. Vaši želji se je ustreglo, i tudi zastale številke so se Vam doposlale. Ali je kje zlobna roka, katera Vam liste ustavlja? Ako kje zasledite, izvolite nam nemudoma sporočiti, da potrebno ukrenemo. Zdravstvujte!

Umrlí so:

27. novembra. Jakob Pestator, delavec, 41 let, Kravja dolina 2, jetika.

Tu je i.

27. novembra.

Pri *Matiču*: dr. Kaisersberger in Plösch, zasebnika, z Dunaja. — Rauchenfels, hranilnični uradnik, iz Celovca.

Pri *Stonu*: Löwy, Engelhard, Novak, Heintschel in Malineg, trgovci, z Dunaja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v m. j.
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	723.3	0.6	sl. zap.	sneg	
28. 2. u. pop.	725.4	1.4	sl. szap.	"	46.50
9. u. zveč.	729.2	0.6	"	oblačno	sneg
Srednja temperatura 0.2° za 1.8° pod normalom.					

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

29. novembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gld. 80 kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16 %	86 " 10 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	107 " 25 "
Papirna renta, davka prosta	100 " 90 "
Akcije avstr.-ogerske banke	919 " — "
Kreditne akcije	315 " 25 "
London	118 " 25 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	9 " 42 "
Cesarski cekini	5 " 64 1/2 "
Nemške marke	58 " 07 1/2 "

Mesto družih objav.

Peregrin Kajzel naznanja v svojem in v imenu vseh sorodnikov pretužno vest o smrti svoje preljubljene tašče, oziroma matere, stare matere in sestre, gospe

Marije Kavčič,

katere je, prejémsi sv. zakramente za umirajočé, včera j 28. t. m. ob 3/4.8. uro zvečer v 72. letu svoje starosti, izdihnila blago dušo.

Pogreb bode dné 30. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše štev. 15 na Starem trgu na pokopališče k sv. Krištofu.

Svete maše zadušnice braše se bodo v farni cerkvi sv. Jakoba.

Ranjko priporočamo v blag. spomin. (1)

LJUBLJANA, dné 29. novembra 1889.

Trgovski potovalci

z umetnimi in industrijskimi izdelki za privatne naročnike

se takoj vsprejmó.

Ustne ponudbe od 4. do 5. ure popoldne v hôtelu „Stadt Wien“ št. 26 tukaj. (2—1)

Št. 19.906.

(2—2)

II. mestni otroški vrt

v Poljskih ulicah št. 10

hiša katol. društva rokodelskih pomočnikov

se bode svečano otvoril

v 2. dan decembra letos.

Za vpisovanje otrok oglasiti se je tamkaj v nedeljo, dné 1. decembra, med 9. in 12. uro popoldne.

ZA ZIMO!!!

Preč. duhovščini, p. n. gg. zdravnikom, logarjem, tovarniškim uradnikom, oskrbnikom in vsakateremu

v varstvo zoper prehlajenje

najbolje priporočeno:

1 trikot - flanelen telovnik in 1 take spodnje hlače skupaj gld. 2.75
isto za gospe " 3.—
otroška spodnja obleka " 1 do 1.50.

Naročbe posreduje I. avstrijska trgovska naznava-novallca v Brnu. (30—21)

(L. oester. Handels - Auskunfts - Bureau Brünn.)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Františkansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiu stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano realno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočila za prekupee so oljnaté barve v ploščevinastih pušicah (Bleibbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (17)

Cenike na zahtevanje.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX